

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

PERIÒDICH SATÍRICH
HUMORÍSTICH, ILUSTRAT Y LITERARI
DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS OADA SENMANA

10 céntims cada numero per tot Espanya

Números atrassats 20 céntims

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA

PREU DE SUSCRPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya, 3 pessetas,
Cuba y Puerto-Rico, 4.—Estranger, 5.

CAPS DE BROT

CONCEPCIÓ ARENAL

Celebrada á casa nostra
y aplaudida en terra estranya,
es una de las figuras
que més gloria han dat á Espanya.
Consagrà tota sa vida
á la reforma penal,
escribint mil y mil obras
que la farán immortal.

CRONICA

A un aeronauta li preguntavan:

—¿Qu' es més difícil en lo teu ofici: pujar ó baixar?

Y ell responia:

—Aixó no 's pregunta. Lo pujar no costa gens. Un se fica al globo y 's deixa anar, no s' ha de fer res més: lo globo mateix s' enfila sense sotrachs, y si un té por no li cal més que aclucarse. En cambi, quan arriba l' hora de baixar es quan comensan los apuros. Llavoras sí que s' han de tenir los ulls ben oberts, y encare aixís se corre 'l perill d' estrellarse, si un no sab moderar la violència de la descensió, ó apartarse dels infinits perills de qu' está erissada la terra, ó dels abismes del mar.

Crech que la resposta del aeronauta pot aplicar-se perfectament als mortals, més ó menos marquesos, que desempenyan l' alcaldia de Barcelona.

En materia d' enfilarse no s' hi pensan gayre: sostenirse en las regions elevadas de l' atmosfera ja 'ls es una mica més difícil; pero quan tractan de baixar, la major part s' estrellan.

No obstant, hi ha algunas escepcions.

Ara mateix acaba de donar un exemple de baixar de una manera afortunada, lo marquès de Alella... Afortunada, quan menos, en apariencia, ja que no s' ha romput cap ós, ni s' ha enfonsat cap costella. Al contrari: ab una mica més l' acompanyan á casa seva ab música y aclamacions. Si la seva calitat de marquès no estés renyida ab certas expansions públicas, ab las quals res tenen que veure las prescripcions del Códich O, estich segur que D. Camilo, fins s' hauria convertit aquests dias en una especie d' héroe popular.

Decididament, las simpatias públicas se 'n van avuy, més que ab los que lluytan, ab los que fugen de compromisos.

—També jo 'm faria popular si 'm nombressin alcalde—deya un ciutadá insignificantíssim.

—¿Hasta tu? ¿Y cómo t' ho arreglarías?

—Senzillament: dimitint.

*
**

Aixó es lo que ha fet, y res més que aixó, 'l marquès de Alella.

Home passiu per naturalesa, y comprenent tal volta que ab la majoria dels companys del Consistori no 's vá en lloch, per la seva part no ha fet res; pero no 'ls ha deixat fer, y aquest es tot lo seu mérit.

No ha fet res, acabo de dir, y tan cert es aixó, que en aquest punt no ha arribat sisquera á l' altura de 'n Tort y Martorell. No s' olvidarà may qu' en *Caviritu*, lo dia mateix d' empunyar la vara, manava obrir l' escorxador nou, empresa homérica, que tothom reputava com irrealizable.

Respecte al marquès de Alella, no pot dirse que haja fet altra cosa que la supressió dels dos municipals del Banch de Barcelona, que 'l Banch se pagava, y que á la ciutat no li costavan ni un céntim. Ignoro si aquest acte d' energia mereix ser consignat en una lápida.

Fora d' aixó, tota la seva activitat se ha donat á coneixer escribint comunicacions y memorias.

¿Qué tal ó qual servey s' ha de reformar? Memoria al canto.

¿Qué tal comissió deuria pendre aquest óaquell acort? Allá vá una Memoria.

¿Qué 'l carro de l' Administració vá pel pedregal? Está bé: dónguili memorias.

La bibliografía de D. Camilo Fabra, que fins ara contava un sol llibre, 'l famós *Códich O*, podrá au-

mentarse avuy ab un nou volúm, titulat *Las Memorias del Marqués*.

¡Llástima que junt ab tanta *memoria*, no hi haja hagut una mica més d' *enteniment*, y sobre tot, una gran dossis de *voluntat*!

*
**

La consideració pública y aqueixa especie d' aura popular que se 'n emporta 'l marquès de Alella al retirarse de l' alcaldia, depén més que dels seus actes, de la conducta desapoderada dels que 's diuhen correligionaris seus.

En lo cassino de la plassa Real, li han fet lo matalás, y 'l marquès ha pogut caure sobre tou.

Aixó vol dir que de la impopularitat dels fusionistas, pot naixer fácilmente la popularitat de qui sá piga resistir las sévas imposicions.

¡Quins fusionistas els fusionistas de Barcelona!

La Casa Gran, segons las sévas teorías, ha de convertirse necessariamente en una sucursal de ca'l Afarta-pobres. Tots los empleos han de ser per ells. Si no bastan los existents se n' han de crear de nous. Governar es sinónim de menjar la sopa boba.

La patria está en perill, desde 'l moment que fulano ó sotano ó perengano no atrapan una credencial. Lo partit cau en basca, victima de la inanició, sino li donan bons aliments. Parleulos dels entusiasmes desinteressats dels antichs progressistas, y 'us mirarán ab extranyesa, com si 'ls parlesseu de la lluna.

Per aquí va comensar lo disgust dels fusionistas contra 'l flamant marquès.

—¡Ell ray!—exclamavan los famélichs—Com qu' ell té la taula ben parada, no 's recorda dels pobres que dejunan.

Y 'l disgust aumentá ab motiu de las passadas elecciones.

Ells haurian volgut que l' alcalde hagués reunit á tots los empleats del municipi, y convertintlos en electors de camama 'ls hagués llansat al assalt de las urnas, organisant rodas formidables que á la més petita sombra de resistencia s' haguessen convertit en partidas de la porra, decididas á tot.

—¡Las elecciones se guanyan aixis!—diuhen los fusionistas.

Pero 'l marquès d' Alella no va pendre 's la pena de secundar los seus propósitos. Al cap-de-vall se tractava de 'n Comas y Masferrer, de 'n Rossell, de 'n Collaso... Si á lo menoss' hagués tractat d' ell... Pero pels altres... Ja ho diu aquell sabi refrán: *Lo que no 's cou per tú, deixaho cremar*. Y á la sabiduría popular va aténirse 'l marquès de Alella.

De aquí que 'ls fusionistas parlessen de no sé quinas traicions y perfidias.

Fins lo dia del escrutini general, l' alcalde podia omplir lo Saló de Cent d' empleats y no va ferho. Al Saló hi entrá qui volgué, 'l poble se 'n apoderá, y certs projectats miracles, certas resurreccions maravellosas varen ferse de tot punt impossibles.

—¡L' alcalde 'ns ha venut!—deyan los fusionistas. Y desde aquell instant varen jurar desferse d' ell á tota costa.

*
**

Lo projecte que duyan de cap, acaba de realizarse.

Se reuni l' altre dia 'l Comité provincial y prengué l' acort més estupendo que s' ha vist may en lo nostre país, ahont tantas cosas crespas succeheixen.

Lo Comité provincial plantejá la qüestió de la següent manera:

—O 'l marquès de Alella deixa la vara d' arcal-

¡AL AJUNTAMENT! (Manifestació patriòtica).

—Som los comparsas
de la fusió...
¡Volém empleos!
¡Volém turró!

de, ó 'l partit fusionista de Barcelona s' abstinirà de pendre part en las próximas eleccions municipals.

Las cosas claras y 'l xocolate espés.

Fins ara únicament los partits de oposició se retreñan víctimas dels abusos dels governants; pero que 's retreguin los qu' están al poder, porque 'ls governants s' oposan á extremar los abusos, es lo únich que 'ns faltava veure.

Los fusionistas diuhen clarament:

—Nosaltres, per nosaltres sols, no podém res: no tenim ningú; ni ganas tenim tampoch de treballar conquistant vots, portant electors á las urnas... Aquesta feyna amohinosa 'ns encaparra. Per lo tant es precis que 'ns ho donguin tot fet, pastat y cuyt. ¿Qui 'ns ho ha de donar? L' arcalde, ningú més que l' arcalde. ¿No vol ferho 'l marqués de Alella? Donchs que dimiteixi. ¿Se nega á dimitir? Donchs al retrahiment.

Fassinse vostés mateixos las consideracions que 's deduheixen de aquest raciocini, *fin de siècle*.

Precisament aquí es ahont hauria volgut veure l' energia del marqués de Alella. Un home de bon tremp, hauria dit:

—Primer es Barcelona que 'l partit. No dimiteixo. Y ara que tirin pèl cap que vulguin.

Pero 'l marqués ha aprofitat pressurós l' ocasió que se li oferia de no tenir més mals-de-cap, y ha saltat del globo.

Ara vindrá un nou arcalde més dúctil. Las esperansas fusionistas reverdirán de nou. Se repartirán empleos en gran. S' organizarán las próximas eleccions en la forma més convenient porque de las urnas surti lo que 'ls fusionistas esperan y necessitan. Lo marqués de Alella, ab la séva dimissió, 'ls haurá facilitat tots los medis. ¿Qué li haurá de agrahir Barcelona?

P. DEL O.

SONET Á MITJAS

—Escolti, Lluiset?—Digas, bufona...
—No 'm digui pas aixó, porque m' enfada.
—¿Es di' que 'l ser bufona no t' agrada?
—Vosté ja 'm sab lo nom; diguim Ramona.
—¿Ramona vols que 't digui sent tan mona?
Més val que 't digui perla... ressalada...
—No sigui tan pesat...—Ni tu pesada.
—Donchs vagim motejant, tant se me'n dona;
pró fassim un sonet.—¡Valenta cosa!

¿Y tu, que 'm donarás?—Aquesta rosa...
—¿Y... res més?—Aquest llas de mas espatllas.
¿Qué més vol?—Disfrutar un mar de ditxas,
y... ja tens lo sonet que tan desitjas
Entre tots dos l' hem fet. Conta las ratllas.

LLUIS SALVADOR.

IALELUYAI

Tranquilisense: no dono aquest crit ab motiu de la festa que demà celebra la Iglesia.

La causa del méu entusiasme es molt més mundana, molt més prosayca. Es qüestió d'interés y conveniencia general.

Desde ara podém viure tranquils, en lo que toca á la salut del poble. S' ha fet un descubrimient, una revelació tan preciosa com inesperada.

Lo gremi de cansaladers vetlla per nosaltres.

¡Lo gremi de cansaladers!...

¡Cóm cambian los temps!... Avants los tocinares no 's cuydavan de res més que de fer butifarras bèn fe'as, sense trampa ni matrícula, procurant vendren forsa y á un preu enrahonat, y de la salut y benestar del comú no se 'n preocupavan gens ni mica, pretextant—¡los pocas-penas!—que aixó era de la incumbencia dels sabis y de las autoritats corresponents.

Avuy, á fins del sigle dinou, aixó de la tocineria ha suferit una revolució complerta.

Los cansaladers—me sembla que ja podém dirho—ens endossan butifarras que Déu sab de qué son fetas y salsitjas que al veures en la paella saltan y espeternegan com dimonis del infern; pero en cambi... en cambi s' interessan pél bé del próxim y 's converteixen en desesperats defensors y guardians de la salut pública.

Ara acaba de averiguarse.

¡Es una historia que enterneix y conmovi! ¡un idili perfumat pél olor del llart de la caldera y la cansalada viada!...

L' Ajuntament de Barcelona, al igual de lo que 's fa en altrás parts del món, ha resolt que durant tot l' any puga matarse porch.

—¿Matar porch tot l' any?—han dit los cansaladers.

Y ab la mateixa indignació que si 'ls haguessin de matar á n' ells, han alsat la bandera de rebelió contra 'l permís que dóna l' Ajuntament—perque la corporació municipal no obliga á ningú á matar porch—y després de confabularse, meditant detingudament la cosa, han disparat un manifest.

Estampat en paper vert, l' he llegit en una cantonada y m' ha afectat de veras.

¡Quánta abnegació! ¡quin desinterés! ¡quin devassat d' amor al próxim!

Llegéixinlo, que 'l document en qüestió fa com los porchs: no té desperdici.

Comensa y diu:

Barceloneses: Un deber moral...

(¿Moral y 's tracta de vendre ó no vendre tocino?)

Un deber moral, consecuencia del respeto profundo...

(Aixó no son cansaladers: aixó semblan filososps alemanys, ó al menos molt de per munt.)

...respeto profundo que nos merecè ... etc., etc.
Lo párrafo es tan *profundo* é intencionat, que acaba dihent que 'ls cansaladers son *fieles guardadores de ese tesoro inapreciable que se llama salud pública.*

¿Veritat que ningú s' ho havia pensat may?

Al menos jo, sempre m' havia figurat que als tocinares la salut pública 'ls importava un pito, y fins m' havia semblat qu' en las butifarras hi barrejavan sustancias raras, una mica renyidas ab la tal *salut*; pero ara veig que aixó eran veus subversivas, fillas d' una mala inteligencia y del desconeixement del *respeto profundo* que aquests *fieles guardadores de la salud pública* 's mereixen.

Lo manifest dels *fieles guardadores* cita un reguitzell de lleys, circulars y reals ordres, y de deducció en deducció, treu la *profunda* conseqüencia de que al istiu no s' ha de matar porch, porque la carn del company de Sant Antoni entra desseguida en putrefacció y *el expender carne en estas condiciones, constituye un delito de lesa humanidad.*

¡De lesa humanidad!... No 's pensin que la cosa vaji de broma.

Le qual que, 'ls desventurats que al istiu han volgut matar porch alguna vegada, no son més que una colla d' *ilusos, que jamás consiguieron matar más de tres reses por día...*

Y haurían d' anyadir, per fer més efecte:

Dándose el caso de que todas las personas que comieron de estas tres reses, reventaron á los cinco minutos.

Resultat: que 'l gremi de cansaladers se posa d' esquena á la paret, y donará per terminada la matansa 'l dia 15 del próxim Abril.

Bueno. ¿Y qué?

La primera reflexió que salta es aquesta.

¿Qui 'ls obliga á matar á vostés? ¿No tenen la llibertat, lo dret incontestable de plegar lo dia que vulgan?

Y donchs, ¿qui 'ls empeny, que tant rodolan?

Senyors tocinares—y aixó va de serio—lo séu manifest es perfectament inútil; fa riure y no demostra res.

¿No voléu matar? No matéu. Pero, ¿per qué s' han d' oposar á que 'l qui vol menjar tocino tot l' any, ne menjí?

Un vehí del *Ninot*, que llegia 'l séu document, ho deya ab lo llenguatge d' aquell barri:

—¡Qu' están de *llomillo* aquests cansaladers!

A. MARCH.

FATALITAT

de que m' surt tot al revés.
pro sempre tinch l' incomodo
Los volia d' altre modo,
ma desgracia tal com es.
per més que te 'n fassis creus,
En aquest sis versos veus,

I. PUIG CASSANYAS.

RAPINYA GENERAL

Aixó es una delicia.

Al pas que l' activitat mercantil é industrial disminuheix, l' activitat dels lladres aumenta d' una manera assombrosa.

Las planas dels diaris han suferit una transformació radicalissima.

En ellas ja no hi ha la llista dels vapors que surten, sino la dels lladres qu' entran.

«Ahir, en lo pasatje de la Mercé, sense fractura de porta...»

«En la nit passada, un magatzém de la plassa de

Palacio, [mediant frac-
tura de porta, ha si-
gut...]

«Los cacos visitaren
aquesta matinada un
pis del carrer del Car-
me...»

«Los lladres desem-
barassaren ahir com-
pletament una habita-
ció de la plasseta del
Regomir...»

Y aixís successiva-
ment.

Jo ja m' ho veig ve-
nir: si l'abundancia de
robs vá creixent ab
tanta rapidés, no hi
haurá més remey que
augmentar...

UN LECTOR (*inter-
rompentme*).—¿La jus-
ticia?

—No, senyor: lo ta-
manyó dels diaris, á fi
de qu' en ells hi tin-
guin cabuda tots los
atachs á la propietat.

¿La policia?... ¡Pobra
policia!

No 'ls diré:—Déixin-
la tranquila —perque
de *tranquilla* ja n' es
prou; pero vaja, en
materias de seguretat,
la policia barcelonina
no demostra tenir gay-
re bon nas ni suficien-
tas camas.

Los guindillas ja ho
diuhen:

—¿Cóm volen que 'ls
evitem los robs? ¿qué
's figuran que nosal-
tres tenim un aucellet
que 'ns vé á dir ahont
y á quina hora s' ha
d' anar á robar?

No, senyor, que no
'ns ho pensém aixó del
aucellet; pero lo que sí
'ns pensavam, es que
ja que no poden evitar
los robs, sabrían al
menos perseguir y
atrapar als que 'ls co-
meten.

Avuy, la seguretat
es completament un
mito. Se roba á casa,
se roba en carruatje,
se roba alcarrer... ¡se
roba fins á missa!

De modo que ja no hi valen precaucions, panys...
ni pare-nostres.

Tancan la porta ab tota la ferramenta del mon,
y 'ls buydan lo pis.

Van pél carrer fent un pam d' ulls, y 'ls prenen
l' agulla de la corbata.

S' están á missa resant devotíssimament, y á
las barbas mateixas de la Providencia 'ls pisan lo
portamonedas.

¿Ahont anirém á parar, posats en aquesta pen-
dent de perills é inseguretats?... ¡Vajan á sa-
berho!...

LA PROCLAMA DELS TOCINAYRES

Diu que 'ls *pobrets* tot ho fan
per estolviarnos tropells;
diu que miran pél bé nostre...
¿Pél bé nostre ó pél bé d' ells?

A mi 'l que 'm fá riure es lo govern, ab la gra-
ciosa pretenció que ha demostrat á última hora...

¿Diu que vol descubrir tota la riquesa oculta!
¿Qué vol que hi haja ocult á horas d' ara? ¿No
comprén lo govern que tot lo qu' estava amagat,
surt á fora, remogut pels deixebles de Caco?

¿Qué vajan, que vajan fent investigacions!
Temps enrera, encare potser haurian donat al-
gún resultat.

Pero ¿ara?

Me sembla que 'l senyor Gamazo pert lo temps.
Los lladres fá temps que se li han anticipat, y

sense investigar ni preguntar res, s' han incautat de tota la riquesa oculta que aquí hi havia.

MATÍAS BONAFÉ.

IAQUEST SOCH JOI

No puch dur botinas
ni puch dur barret.
De levita 'n porto
sols lo menester...
¿Los pantalóns? ¡Mirils!
(no 'n veurán pas res).
Si avans eran negres
ara son groguenchs.
No menjo... ni dormo...
¿Quín viure es aquest?
¡Deu meu cuántas penas!
¿Y saben per qué?
Perque tinch la dona
y á més sis baylets...
¡Y tinch una dida
que menja per tres!!

M. SOLÀ.

Una Vetllada

No 's penssin que comensi á descriure la suntuosa escala del palau del acaudalat màrquès tal, ni fassi menció de la divina fulana, ni de la angelical sutana, donchs llavoras, per fer més tropa ja hauria comensat l' article dihent: «Una soirée.»

No: vull descriure una vetllada genuinament catalana, tal com se 'm vá oferir en una masia de la montanya, poch dias després de Totsants d' engüany.

En havent dit lo rosari y en havent sopat, á la vora del foch, en l' ample cuyna, s' hi contavan entre homes y donas, grans y xichs, vint y quatre personas. De gossos, per sota 'ls banchs estarniats, entre 'ls peus de la gent y de morros al caliu pesant figas, n' hi havian un disbarat, més de una dotzena.

Lo pastor, cop de fer foch, la caldera cop de bullir y la gent cop de garlar.

—¿Hi han castanyas encare?—vá dir l' amo de prompte.

—Si, encare 'n quedan unas xicas—respongué l' heréu.

—Bueno, donchs; portan una cistellada y ves á treure un porró de vi, ab aquell porró grós, saps?

Aqueixas paraulas varen causar gran efecte. Ni una descarga eléctrica hauria conmogut més.

—Si, si, castanyas—deya un baladrer—porteune una quartera.

—Just—afegía un altre—y una carga de vi.

—Pastor—criitava l' un, ab una veu que aixordava—corre, ves á cercar branca de pi vert, que las castanyas se torran millor.

—Mare, jo vull castanyas—deya un bayletet cara brut, ab cantarella, estiragassant las faldillas á la séva mare.

—Alguna nespla y tot, et donaré si no callas, amohinós—responia aquella.

Per fi, arribaren las castanyas y comensaren á torrarlas ab llenya verda, que despedia un fum espés, cohent, que tapava 'ls esperits y feya plorá 'ls ulls. Y tot sovint ¡bum! ne petava alguna com una bomba, entre la cridoria y bellugadissa de la reunió.

—Tasteulas, l' amo, veyám si serán prou torradas—va di 'l que tenia la torradora.

—Ja las pots treure, están al punt; ¡oy que son dolsas y tovas, á fe de dell!

Y de la torradora passaren las castanyas á un cistelló, y aquest, de ma en ma aná voltant per tota la rodona, y darrera 'l cistell venia 'l porró, un porronás tremendo, colossal, que ab prou feynes se podia sostenir en l' ayre.

Al cap de mitja hora no quedava vi ni castanyas, pero quedava una alegría franca, expansiva; unas ganas de cantar, fer tabola y de brincar, que ningú tenia las mans, ni las camas, ni la llengua en repós. Allí 's cantaren cansóns del any de la picó, goigs, las caramellas; l' un cantá 'l romanso del cargol, l' altre un quento, 'l de més enllá va fer un sermó; tots cridavan, ningú s' entenía. Tot de un plegat, se sentí una cosa com lo cant de una cigala, pero més armoniós, que surtia de un recó. ¿Saben lo qu' era? Era l' avi que tocava 'l ball pla ab una sumsonia. Y luego, l' heréu baixá un floviol, y y més tart, lo fadri estern unas castanyolas, y 'ls uns canta que cantarás, y 'ls altres sona que sonarás, essent la consigna que cada hu cantarí lo que voldria, y que 'ls músichs improvisats sonarian lo que 'ls donaria la gana. De cridería y xarabascat no 'n vulguin més. Y ab tot aixó 'l pastor, imperterrit, afegint llenya 'l foch, y més n' hi hauria posada, si no fossin las ganas de riure que 'l destorbavan y 'l feyan revolcar sobre 'l pilot de llenya ab braus esclafits de riatllas y bona cruixidera de la brosta seca.

A continuació, quan encare l' avi tocava tant com podia, dos farinayres entrecreuharen dos samalés y ballaren lo ball de 'n Riera, aquell ball que comensa:

...N' hi han dugas noyas
fillas de Llansá;
l' una diu á l' altra,
qui primé hi 'nirá ...

Després, tres s' engrescaren y 's posaren á fer lo «burinot», y entre 'l bum bum, del que feya de burinot, ab una barretina dreita al cap, se sentian los xechs dels revessos que clavavan als altres dos, que may eran prou llestos per llevarli la barretina.

Quan tingueren las galtas ben calentas, s' armá 'l joch del sabaté, fins que 'ls dos que feyan de aprenents tingueren las cuixas macadas.

Y aixís pèl istil se feren encare dos ó tres jochs més, entre las riatllas y l' alegría de tots, fins que, havent tocat ja las onze, comensaren á desfilar cap al llit, que l' endemá era dia de tornarhi, sense qu' en tota la vetllada se interrompés la ditxa que vessava per tots los ulls, ni un sol moment.

QUIM ARTIGAYRE.

LO BILLAR Y LA DONA

AL AMICH MARIUS

Sent solter, Marius amich,
sols sabias disfrutar
jugant un rato al billar:
ara quasi segú estich
que 't deu comensá á cansar.

Sí, fill meu, lo temps cambia,
y si érats libre algun dia
d' aná un ratet á jugar,
ara, noy, pensa y rumia
que fá poch que 't vas casar.

SENMANA SANTA

Los *figurins* que 's veyan l' any 50.

Jo no sé si sent *marit*
fas encare algun partit
pels cafés de Barcelona,
jo no ho sé, pró a mi m' han dit
que sols ne fas ab la dona.
Y no t' creguis, lo billar
es lo joch que t' convé més
desde 'l jorn que t' vas casar,
jo t' ho dich; ja hi pots jugar...
sense jugar' hi interés.

¿Creus tu que per saber viure
ab la dona ab pau y unió
tens de deixá en un recó
lo taco? No 'm fassis riure...
y escoltam ab atenció.

Quan la noya n' es promesa,
si no es d' aquellas tan maulas
la *partida* ja está entesa,
com qu' es joch de pocas *taulas*
sempre guanyarás la *mesa*.

Casada ja es diferent;
la cosa muda d' aspecte,
si 's porta correctament...
¡bravo!... Si va malament
dominarla ab cops d' efecte.

Si t' enfadas y espetegas
y hasta dius algun renech
perque encare busca bregas,
dedicati algún *doblech*
já veure si la *doblegas*!

Si la culpa es téva, calla;
pro si ella encare batalla
y alguna qüestió remou,
fés com aquell que 's baralla
y amágat á dintre un *ou*.

Si li ets infiel y ets tan ruch
qu' ella sá piga 'l que fás,
paciencia y... bacallá ab such,
aixó no es més qu' un retruch
que t' ha fet quedar á *nas*.

Y si crida ó bé disputa
movente rahóns al canto,
segueixes un' altra ruta:
llavors li demanas *tanto*
perque la *jugada* es *bruta*.

Moltas, moltas més jugadas
hi ha en lo billar, com sabs tu,
que si 's pensan, de vegadas
al matrimoni aplicadas,
donan un profit segü.

Pensa, donchs, quan ab la dona
te succeheixi algún desori,
que 'l billar es cosa bona
per resoldre ab poca estona
los problemas del casori.

EMILI COLL.

LLIBRES

EL MAL DEL SIGLO, novela del DR. MARK NORDAU.
—Traducció de D. Nicolás Salmerón y García.—
L' acció de aquesta novela passa á Alemania, la terra clàssica de la filosofia y del socialisme. Consigno aquesta qualitat de la terra alemana, perque la filosofia en pugna ab la realitat de las cosas y un sens fi de incidents relacionats ab lo socialisme, constitueixen l' assumpto de aquesta novela, per altra part interessatíssima.

Los principals personatjes, sense deixar de ser tipos reals y molt vius, semblan personificacions de idees contraposadas. Hi ha 'l flosop pur apegat á la vida interior, que no pot transigir ab las impuresas de la realitat: hi ha 'l home práctic, que viu felis creant una familia y multiplicant la riquesa en una comarca pantanosa, avants totalment aban-

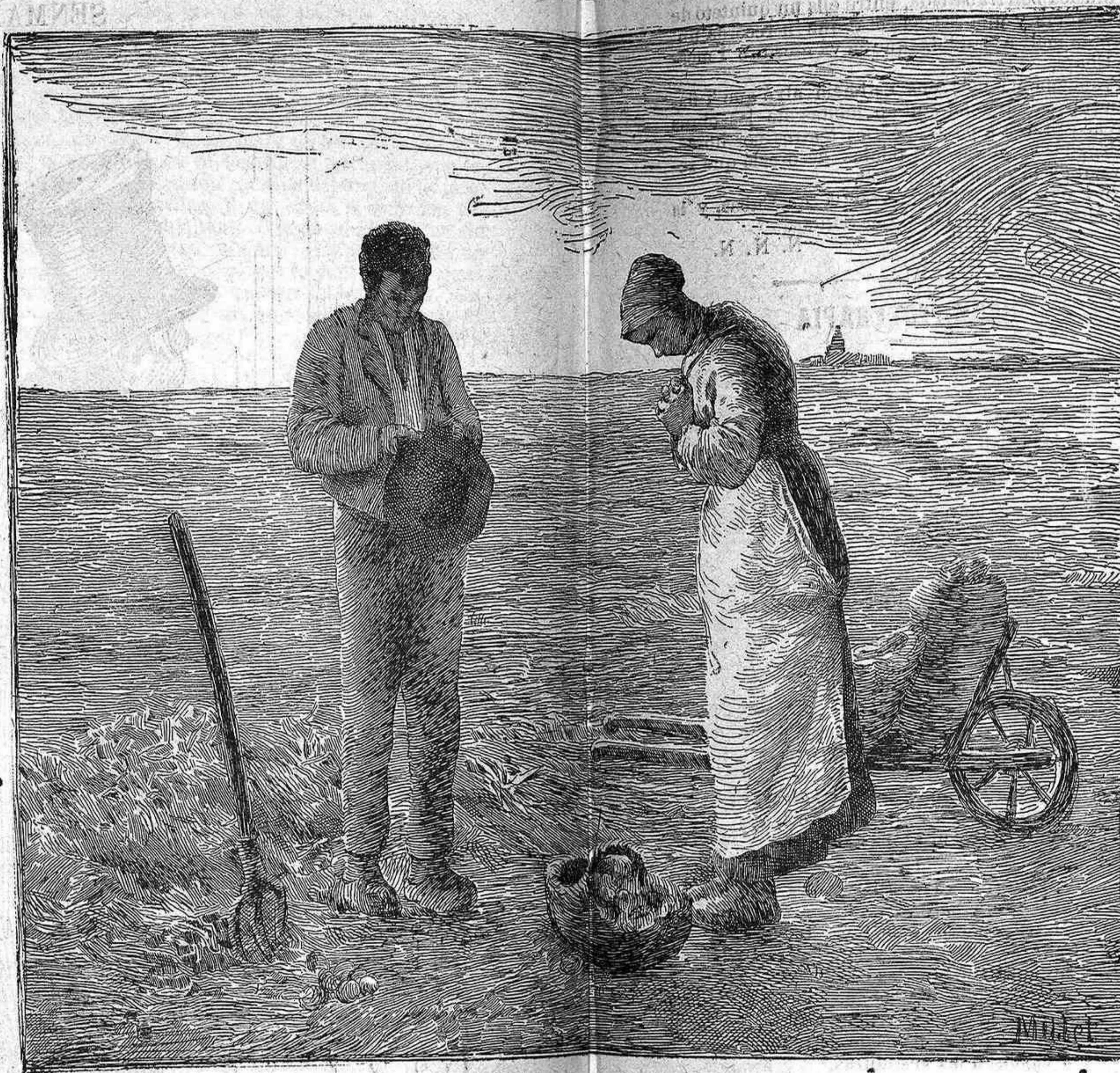
donada: hi ha en fi 'l bon sentit personificat ab un veterano de la revolució del any 48, patriota excellent y esperit liberal ben xapat, que vé á ser lo nort y guia dels demés personatjes.

Lo mes notablé es que aquestas personificacions tenen una realitat perfecta y viuen en la novela, presentant los infinits matissos del pensament y del cor.

L' obra resulta per aquest motiu ameníssima. La vida á Alemania apareix descrita magistralment, y 'ls episodis en que abunda la narració, sense distreure l' atenció del lector, afirman més y més la vigorosa pintura dels personatjes.

Max Nordau es á la vegada que un gran pensador un notable artista. Profundisa l' humana psicologia y pinta ab veritat y hermós colorit la vida externa. Per tal motiu, *El mal del siglo* es un llibre de verdader alcans, de forma moderníssima, plé de

PÁGINAS ARTÍSTICAS

L' ANGELUS

FAMÓS QUADRO DEL GRAN PINTOR FRANCÉS MILLET

(Venut á París per 533.000 francs)

atractius y degut á un home de talent y de bon gust.

CANTARES de LUIS GONZALEZ LOPEZ —Tancar un pensament, una idea, una humorada en poquíssims versos; procurar que aquests versos, generalment quatre, tingan relleu, expressió, justesa; conservar l' ayre popular, aquell misteriós perfum que dona 'l poble á las flors del seu ingeni, son condicions necessarias que ha de tenir aquest género literari, ni tan humil com molts se pensan, ni tan fácil de cultivar com molts se figuren.

La colleccioneta que tenim á la vista conté cinch series de cent cantars cada una: en suma mitj miler de cantars. Dir que tots ells son de primer ordre seria una exageració: negar que tots ells tenen condicions recomanables seria una injusticia.

Apart de aixó ¿qui será capás de calificar ab acert

una colleció de cantars? No es possible que 'ls que més m' agradin á mi, per l' estat del meu ánimo ó per altrs circumstancias merament subjectivas, si gan els que agradin menos á algú altre?

Aixis, donchs, deurem limitarnos á fer constar que 'l Sr. Gonzalez Lopez enten perfectament un género, en lo qual tant s' hi han distingit Augusto de Ferrán, Melcior de Palau y altres poetas, que han sapigut mereixer los favors de la musa popular, sempre garbosa, aixerida, fresca y simpática.

AYER, HOY Y MAÑANA.—*Cuadros sociales de 1800, 1850 y 1890, dibujados á la pluma* per D. ANTONIO FLORES.—La casa Montaner y Simón está repartint als abonats á la *Ilustración artística* 'l primer volum de aquesta obra literaria, una de las més hermosas que ha produhit la literatura castellana en materia de pintura de costums. L' éxit que alcansa fa prop de quaranta anys al publicarse per primera volta tornarà á trobarlo avuy sens dupte, perque 'o qu' es bo de mena, no envelleix.

Adornan l' edició de la casa Montaner y Simón, editada ab bon gust y notablement enquadernada, bonichs dibuixos de Nicanor Vazquez.

ALTRES LLIBRES REBUTS:

Caprichos de sobremesa, prosa y verso, escritos por MOLGOSA (J. O.), administrador del *Teatro Tivoli* y redactor del *Diario del Comercio* de Barcelona.

La primera á Barcelona.—Sainete en un acte y en prosa, original de Abelardo Coma, estrenat en lo *Teatro Catalá* (Romea) la nit del 20 de febrer de 1893.

RATA SABIA.

PRINCIPAL

Ja ha terminat la serie de concerts de la *Societat Catalana*. L' éxit que obtingué la primera s' ha renovat en la segona. L' execució de las pessas ha millorat moltíssim: s' ha observat més homogeneïtat, més ajust, y per lo tant una execució més ferma y més artística.

La *Societat Catalana de Concerts*, ha lograt aclimatar á Barcelona la gran música orquestral, captantse 'ls aplausos y 'ls encomis del públich intelligent.

La temporada d' ópera que havia de realisar-se al Liceo, s' ha traslladat al Principal.

De manera, que 'l empresari del Liceo s' ha fet *crusado*.

Sembla que l' abono per 20 funcions ha tingut molt bona acullida.

Lo diumenje de Pasqua se donarà la primera representació.

LICEO

Després de las funcions de sarsuela ab que ha passat la Quaresma de qualsevol manera, s' han tancat las portas.

Se deya que vindria una gran companyia pera fer la pols al Principal; pero la cosa no ha passat de projecte.

La Junta de propietaris no está per músicas.

CIRCO

L' opereta *Il ré di quadri*, del mestre Lagasti, ha tingut un éxit regular. Té una música alegre y

bullanguera, y la lletra alguns xistes y escenas bastant còmicas.

En l'execució s distingeix lo Sr. Navarrini, que representa 'l paper de gimnasta, y la Srta. Tani que fá 'l de zingara ab maestria.

ROMEA

L'ase del hortolá, del Sr. Vilanova, no es en rigor altra cosa que un *rosari* de xistes y frasses pintorescas, que comensa al alsarse 'l teló y acaba al caure, al final del saynete, entre 'ls aplausos del públich.

¿Argument? Casi no n'hi ha; y en veritat que no s'hi necessita. Un hortolá ha suferit la pèrdua d' un ase; sospita que uns gitanos li han robat, y després de variás peripecias sumament graciosas, quan ja ha lograt recobrarlo, ab l'ajuda d' un guarda-passeigs, torna á pèrdrel á causa d' una complicació inesperada, que vé á ser lo final de l'obra.

Durant tot l'acte, que no es curt, l'espectador sòls fá una cosa: riure. ¿Per qué ha de analizar las condicions escénicas del saynete, si s'hi troba bé y passa 'l rato sense adonáren?

Emili Vilanova ha probat una vegada més que en la pintura de tipos y reproducció del llenguatge popular, es un mestre.

En la nit del estreno, á pesar de la natural emoció que ocasiona 'l *llessament* d' una obra, los actors, y especialment las Sras. Parrenyo y Clemente, estigueren molt bé.

L' autor sigué cridat ab insistencia á las taulas; més no s' presentá per no trobarse en lo teatro.

TIVOLI

La temporada d' ópera s' ha acabat.

Ultimament vá representarse *Il barbiere di Siviglia*, que vá afeytarho bastant bé.

Vels' hi aquí que s' havia anunciat l' obertura de l' abono per una serie de concerts, á càrrech de la Societat de Madrit, quan se reb un telégrama, dihent:

— «Suspenguin l' abono fins á nova ordre: han surgit algunas dificultats.»

Las dificultats consisteixen en haver romput la contracta ab la indicada societat de concerts, l' aplaudit mestre Mancinelli.

Está vist: en lloch reyna tan poca armonia com en lo camp de l' *armonia*.

NOVEDATS

Los Srs. Figuerola Aldrofeu, autor de la lletra, y 'l mestre Casals, de la música, han combinat una bonica sarsuela, ab lo séu *Modus vivendi*.

D' argument senzill y portat ab molta naturalitat, lo libre está plé de ocurrencias y situacions còmicas.

En quant á la música, tenint en compte qu' es la primera obra que 'l Sr. Casals dona á la escena, s' ha de confessar qu' es molt inspirada y que revela en lo séu autor no pocas disposicions.

No obstant, creyém que sense aquell *quarteto* del final, tal vegada massa pretencios y d' un caràcter impropio de la situació, *Modus vivendi* guanyaria moltíssim y resultaria una sarsueleta verdaderament arrodonida.

En la execució, 'ls Srs. Oliva, Esteve, Daroqui y Muns, se portaren com uns homes, y la Srta. Sala, com una consumada tiple de sarsuela.

Al final, lo públich cridá als autors á las taulas, entre estrepitosos aplausos, que obligaren á alsar lo teló variás vegadas.

CATALUNYA

La mujer del molinero, es una sarsuela de cos-

tums rurals, deguda á n' en Fiacro Yraizoz, ab música del mestre Giménez.

Té algunas escenas d' efecte y bastants números de música bén treballada, entre ells un quinteto de carrabiners y una escena coral que 'n recorda un' altra de molt aplaudida que 'n vá escriure 'l mestre Chapi.

Francament, més ens estimém aixó que 'l flamenquisme predominant en moltas de las obras que acostuman á posarse en los teatros per horas.

Urgellés ha pintat una bonica decoració que representa l' interior de un molí.

En l'execució s distingeixen la Sra. Cubas, y 'ls Srs. Moncayo, Palmada y Las Santas.

N. N. N.

BROMATOTERAPIA

Romanso en quatre parts

I

Malalt se troba 'l baró de la vall de Fussimanya. Ha passat sa joventut frente 'ls moros y entre damas, y ara te marcít lo cor, feble 'l cap, groga la cara, camas y brassos cruixits y l' espasa rovellada.

En vá buscar dins del bosch los pastors herbas estranyas, en vá frente á sos gresols los bruixots l' estona passen, sublimant la plata 'ls uns ó fent aygua destilada, arrencant aquells del camp regalessia ó flor de malva, que no s' torna la salut ni ab or, ni ab paraulas màgicas, ni ab matrassos, ni ab pebrots, ni ab raves, ni ab pastanagas.

II

Desgrenyada xiscla y plora la senyora baronesa. Mana al servey que recorri marges, barranchs y singleras buscant per 'quellas comarcas astrólechs de tota mena. Un cop al castell arriban trayent quatre pams de llengua, s' espolsan las vestiduras, passen un drap per l' ullera, y aixis que la nit apunta van consultant las estrellas. Un jorn crida la senyora als astrólechs á sa celda. Guapa ha estat la castellana, té talent y fá presencia y encar que té alguna arruga la edat no passa dels trenta. Los saberuts la saludan y la cucurulla 's llevan. Fent lo ploricó la dama els parla d' eixa manrea: — No sé al baró que li passa que no té gana, ni menja, deu fer ja poch de tres mesos que s' decandeix y que s' neula. Tindrà espatllada la caixa, ó bé 'l cor, ó potsé 'l fetje, ó bé 'l sagí, ó la perdiu; ó bé 'l ronyóns ó la melsa.

UNA

Víctima de las passions,
massa débil, massa flonja,
no li queda més recurs
que veure si pot ser monja.

¡Donéume un remey, astrólech,
en nom de la vostra Ciència!

Adelantantse 'l més jove
replica á la baronesa:

—Registrant fins los recóns
de l' ample y blavenca esfera,
una á una consultadas
las constelacions y estrellas,
entre Virgo y Capricorni
hem trobat vostra planeta.
Y consultats los grans llibres
de cábalas y sentencias,
hem llegit: «Boca estragada
apeteix sols la carn fresca.» —

Y calantse 'l cucurutxo
giran los sabis la esquena.

III

Prou ha tastat suchs y guisos
per retornarse 'l baró.
Desterradas las conservas
requisits menja ansiós.
Mes ni platillos, ni salsas,
reforsan son cos mitj mort.

Si menja peix, las espinas
se li atravessan al coll,
si menja animals de ploma,
té un tropell als pochos segons,
si animals de pel li couhen
li fan malbé 'l pahidor.

¡Y 'l pobre baró s' asseca
y 's queda ab la pell y l' os.

Al poble hi ha una hostalera
que diuhen qu' es un primor;
alta, guapa, bona mozza
y una reyna dels fogóns:
menjar que sas mans arreglan
prou se 'n llepa 'ls dits tothom;
per relleos y picadas
no se 'n troba un' altre al mon.
La fama de tal prodigi
á orelas vá del baró,
y 'l pobre malalt demana
arrasats sos ulls en plor,
que per tots los Sants y Santas
li dongan prest un consol.
¡Qui sab si aquella hostalera
lo revifará ab plats nous!

IV

Lo baró de Fussimanya
ja está fresch y gros y sá;
y al Castell no hi ha prou llengua,
ni á la comarca prou mans,
per fer elogis y aplausos
á la noya del Hostal.
Tant bé lo baró la dota
que 'ls homes s' han esquivat
enlluhernats per la pompa
de las joyas y dels rals,
Noya de tanta riquesa
sols un princep pretendrá.
Lo fill xich de l' ordinari,

LA TRADICIÓ

S' ha de seguir la corrent:
¡dos ciris pel monument!

viu y astut com un alarb,
 fá temps la ronda y festeja
 y ella sembla que 'n fá cas,
 puig ja avans de que fos rica
 cada vespre cap al tart
 bosch endins se passejavan
 amorosos plans trassant.
 Com l' enveja, que may falta,
 grilla fins entre companys,
 y alguns escatiman mérits
 á la noya del Hostal,
 son promés, trayent la cara
 als excéptichs diu ben clar:
 —Ella es reyna de la cuyna
 y princesa del trinxant;
 y en sent frente la cassola
 ningú com ella hi haurà
 que tinga tan bona trassa,
 ni que tinga millors mans.
 Fá un estofat que don' gana
 al qui está més desganat,
 si 's cuyda de fé' un platillo
 las patatas semblan carn,
 y cap més qu' ella trasteja
 al temps de matá 'ls godays
 fent salsitjas, llangonissas
 y butifarras de sanch.
 Y, en fi, sé de bona tinta
 que quan al Castell ha estat,
 com á filet se menjavan
 la ganya de bacallá.
 Veyéu si té ó no té mérit
 la pubilla del Hostal.

Lo baró de Fussimanya
 segueix campetxano y gras,
 y encare 's llepa 'ls bigotis
 ab lo recort d' aquells plats
 d' escudella, de carn d' olla,
 de menja-blanch y d' entrants.
 N' ha tret profit, ningú ho nega,
 puig ho dú escrit en sa fás,
 si li han donat gat per llebra....
 jell viu content y enganyat!

FOLLET.

Los neos son sempre l' esca de tots los escándols.

Fassan lo favor de dirme ¿per quín motiu no havia de donarse possessió sense 'l menor destorp al Sr. Sanz Benito, de la cátedra de Metafísica, que havia guanyat en renyidas oposicions? Si aixís l' havia conquistada ¿per qué no havian de donarli?

No, senyors: lo Sr. Sanz Benito es liberal, es des preocupat, y la cátedra de Metafísica, dadas las condicions del nou catedràtich y 'l neisme dels séus comprofesors, s' ha de fer guarar á qui té dret á despenyarla.

Y á tal efecte, 's concebí 'l projecte de dividirla en dugas, confiant la casi totalitat dels alumnos al catedràtich interí, y sols una mínima minoria al propietari.

Aixó serà tan metafísich com vulgan; pero no té res de just.

Y d' aquí nasqué 'l conflicte.

Los estudiants liberals clamaren contra 'l caciquisme universitari, y 'ls estudiants neos defensaren la injusticia.

Pero perderen lo plet. Lo qu' era de rahó tingué d' establirse al últim.

Y vingueren manifestacions en pró y en contra del catedràtich nou. Y de las manifestacions se 'n derivaren insults, y dels insults se passá á las clatelladas, convertintse la Universitat en un camp perdut.

*
* *

De dia en dia s' aná agravant lo conflicte.

Fins que 'l dimars se lliurá una verdadera batalla, en la qual hi prengueren part numerosos individuos que calsavan boyna.

Y no jugaren sols los bastóns, sino fins l' arma blanca.

Ferit d' arma blanca al coll ne sorti un conegut estudiant liberal.

L' excitació dels escolars arribá al cap de munt.

Y á no haver comensat las vacaciones de Pasqua, los fets haurian anat prenent un aspecte gravissim.

*
* *

Nosaltres creyém que 'ls que 's fican en lo que no 'ls importa, mereixen un dur escarment.

Ja comensa á passar de la ratlla l' audacia de alguns carcundas que han prés la costum de anar á perturbar las legítimas expansions dels estudiants liberals.

Com que fá tants anys qu' están en vaga, puig no s' aixeca una mala partida carlista, se 'n ván á exercir las sévas fetxorias allá ahont poden; l' un dia als *meetings* escolars, l' altre dia á la Universitat mateixa.

Lo poble liberal de Barcelona no pot consentir semblants atropellos, y ells que volen passar per tan devots, lo millor dia veurán com s' arma la de Dios es Cristo.

Gran sorpresa vá produhir á Barcelona l' oferiment del *Diari del Comers* al govern, de un vapor pera conduhir á Chicago á la infanta y al séu marit.

Ningú s' esperava que 'l *Diari del Comers* tingués barcos per oferir.

Y no obstant, l' oferiment es cert y 'l barco existeix.

O sino que ho diga en Molgosa, administrador del Tivoli y redactor del *Diari del Comers*.

En *Lol*, ab la venia del Ignaci, pot disposar en un cas d' apuro del barco de l' *Africana*.

Los metereólechs anuncian una pluja de creus que vé del cantó de Italia.

Los regidors que van anar á Génova y alguns dels que no 's ván moure, han sigut designats pera rebre la corresponent condecoració, més grossa ó més petita, segóns tingan més ó menos pit.

Entre 'ls escullits s' hi conta un bon número de regidors suspesos.

De manera que las creus els hi anirán d' alló més bé.

Las creus, sobre 'ls sepulcres.

Ha mort, á l' edat de 25 anys, D. Gustavo Santafé y Pastor, fill de nostre estimat amich D. Joseph Santafé y Alvarez.

Es inútil dir la part que preném en lo dolor que afligeix á nostre estimat amich y á sa desconsolada familia.

Un accionista del ferrocarril de Fransa, expressa la seva estranyesa al veure qu'en la Memoria que s'ha repartit aquest any, hi figura ab lo nom de *acreedors varios*, una verdadera esquadra inglesa, que fa posar la pell de gallina a tots los tenedors que s'han tret los diners de la butxaca pera comprar accions de aquella companyia.

Entre aquests acreedors, hi figuran los següents:

D. Camilo Fabra, individuo del Consell de Administració, per 750,000 pessetas.

D. Estanislao Planás, germá del Director gerent, per 873,186 pessetas.

Y D. Antón Planás, un altre germá del mateix Director, per 2.025,449 pessetas.

L'accionista, autor de aquest descobriment, se mostra esparverat y dona la véu de alerta a tots los tenedors d'accions.

Crech que 'l cas no es pera menos. Puig si la companyia de Fransa continua donant sorpresas com aquesta, molts dels que s'creuran tenir alguna acció, lo que tindran en realitat sera *passió y mort*.

L'altre dia va ser sorpresa en activas funcions, una timba establerta en un primer pis del carrer de la Unió.

Cap dels inspectors de la policia prengué part en la maniobra, porque ells ¡pobrissóns! no ho savian que 's jugava.

L'autor de la sorpresa siguié 'l secretari particular del governador, D. Antonio Lobo.

Y ara 'ls aficionats a estirar l'orella al gat, viuhen ab l'ánima pendent de un fil. A cada moment giran la cara, dihent:

—Cuidado, niños, que viene el *Lobo*.

Un catalanista que s'ocupava del cas del senyor Aguiló, deya:

—Per més que s'exclami 'l Sr. Mañé y Flaquer, no té rahó en queixarse de la calma del Sr. Aguiló. Aquest pot tardar tot lo temps que vulgui en donar a l'estampa la seva obra. ¿De qué vá encarregar-se al cap-de-vall? De publicar un *cansoner catalá*. Aixís, donchs, lo Sr. Aguiló té dret a em-

Dos católichs conseqüents, que segueixen... monuments.

—¡Quina vida més felissa passar tot lo dia a missa!

—¡Mare de Deu! ¡Quin enredo! ¡No 'm recordo de di 'l credo!

plear en aquest assumpto tota la *cansoneria* que tinga per convenient.

La senmana entrant *La Campana de Gracia* publicarà lo número extraordinari del mes de Abril, basat en l'obertura de las Corts.

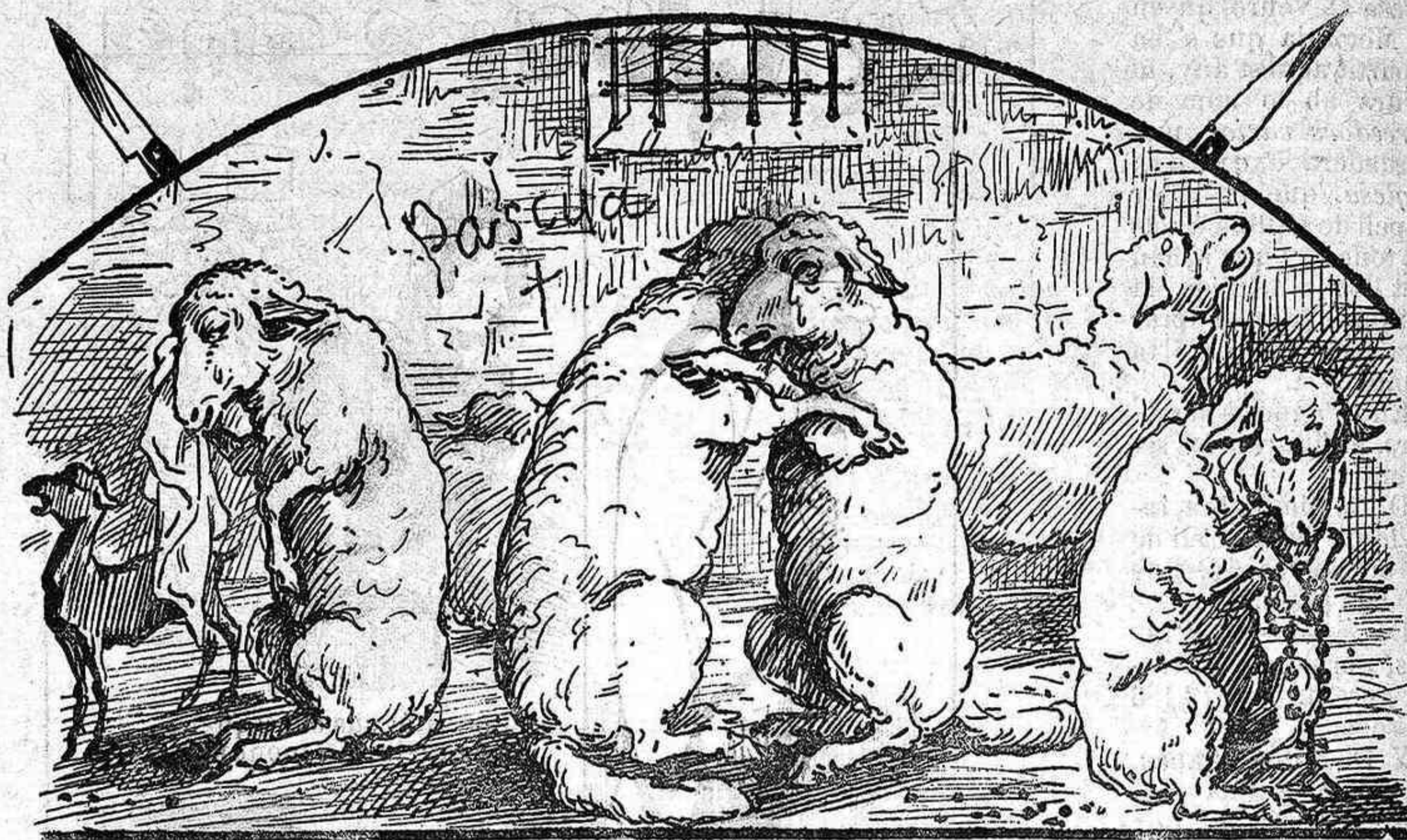
Text variat, dibuixos xispejants y tot lo demés que dona tanta importancia als números extraordinaris del popular periódich.

Los amichs del marqués de Alella tenian projectat obsequiar al ex arcalde de Barcelona ab un gran ápat.

Per la seva part los admiradors del Comité provincial, causa de la dimissió del marqués, se disposavan a obsequiar també ab un ápat a la indicada corporació.

Aixís se resolen sempre totas las rivalitats: *menjant*.

LAS VÍCTIMAS DE DEMÀ

—¡Despedimnos d' aquest món!
 ¡Démnos l' última abressada!
 ¡Y qué n' es de trist ser bé,
 quan s' aproxima la Pasqua!

A lo menos podrà dirse qu' en l' actualitat los fusionistas de Barcelona s' están *ensenyant las dents*.

Un dels elements més decidits de la conjura contra 'l marqués de Alella, era, segons sembla, 'l regidor interi, Sr. Cuchillo.

Desde que vaig saber la part que tenia en la conjura 'l Sr. Cuchillo, ja vaig donar per perdut al marqués de Alella.

Massa que ho deya un fusionista:

—Lo marqués de Alella 'n farà qüestió de *gani-vet*.

Si nombran arcalde definitivament á D. Manuel Henrich, sembla que aquest senyor está disposat á no encaparrarse per res.

Y para demostrarho á tots los séus administrats, s' assegura qu' introduhirá una petita variació en la séva firma.

Aixís en lloch de firmar: *M. Henrich*, firmará: *Me 'n rich*.

Una raresa que 's veu pocas vegadas:

Forman part del tribunal de oposicions á las notarias vacants en aquest territori, 'ls senyors següents:

D. Rafel Garca Domenech.

D. Joseph Domenech y Coll.

Y D. Joan Coll y Pujol.

De manera que allá ahont un d' ells deixa l' apellido, l' altre 'l pren.

Una comissió de senyoras (molt senyoras mévas) anavan aquests dias recorrent alguns colegis y feyan als séus directores respectius la següent recomendació:

—Tingan l' amabilitat de suplicar als alumnos que adverteixin als séus pares, que si volen dur algún ciri al monument, vagin alerta, ja que no tot lo que 's ven com á cera, es cera pura. Lo millor sería que cada noy deposités una pesseta y nosaltras ens encarregaríam de comprar los ciris, que serían de tota confiansa.

Aquest interés de las senyoras, m' ha arribat al fons del cor.

¡Gracias á Déu que á lo menos s' ha organísat á Barcelona una secció de *almotacenia mística*!

Los yankees quan s' hi posan son terribles.

Figúrinse qu' entre las maravellas destinadas á figurar á la Exposició de Chicago s' hi conta una estatua de plata macissa colocada sobre un pedestal d' or comprimit, de valor 750,000 duros.

Figúrinse ademés que ha servit de modelo per aquesta estatua la senyoreta Recgan, que passa per ser la dona més bén formada de América. ¡Ay! Ella si que podrà dir sense que ningú s' atreveixi á desmentirla que *val tant or com pesa*.

Y figúrinse finalment que la estatua representarà la *Justicia*, (¡una justicia molt bén formada!) empunyant unas balansas, ab un platet plé de monedas d' or y l' altre de monedas de plata.

L' idea de omplir de monedas los plats de las balansas de la justicia, ¿qué 'ls sembla? ¿La troban franca?

¡Oh insignes tocinares! ¡oh ilustres cansaladers! Barcelona está conmoguda, desde que s' ha enterat de aquella alocució que comensa á tall de pastoral de bisbe, ab las següents paraulas:

«*El gremio de tocineros de Barcelona á sus con-ciudadanos.*—BARCELONESES:»

Y tot per dir que desde 'l dia 15, vosaltres, los

— EDUARDO TODA —

GUÍA DE ESPAÑA Y PORTUGAL

Con un mapa de la Península y planos de las principales ciudades — Edición profusamente ilustrada
10 Pesetas — Un tomo octavo encuadernado tela planchas — Pesetas 10

— ARMANDO —
PALACIO VALDÉS

EL MAESTRANTE

— Novela de costumbres españolas —

Un tomo en octavo
4 pesetas 4

REGLAMENTO Y TARIFAS

para la administración y cobranza

DE LA

Contribución industrial y de Comercio, Artes, profesiones y oficios, aprobado por Real decreto de 23 Febrero último

~~~~~ Precio: 2'50 pesetas ~~~~~

— BENITO PEREZ GALDÓS —

LA LOCA DE LA CASA

~~~~~ Un tomo en octavo. — 3 pesetas ~~~~~

— CESAR LOMBROSO —

EL HIPNOTISMO

~~~~~ Un tomo en octavo. — 3 pesetas ~~~~~

— APELES MESTRES —

ESTIUET DE SAN MARTÍ

~~~~~ Poema ilustrat per son autor. — 2 pesetas ~~~~~

— EMILI VILANOVA —

ORIENTAL

LOS MOROS CONTRAPUNTATS

~~~~~ Pessa en un acte y en prosa. — 1 pesseta ~~~~~

— C. GUMÁ —

LO MARQUÉS DE CARQUINYOLI

~~~~~ Juguet cómich en un acte. — 1 pesseta ~~~~~

— ALFONSO KARR —

UNA HORA MÁS TARDE

— NOVELA. — Un tomo octavo. — 3 pesetas —

Poesías de José Zorrilla

~~~~~ Un tomo en cuarto. — 5 pesetas ~~~~~

— FREDERICH SOLER —

JESÚS

~~~~~ Poema dramátich. — 4 pesetas ~~~~~

— C. GUMÁ —

¡ABAIX LO EXISTENT!

~~~~~ Disbarat cómich en un acte. — 1 pesseta ~~~~~

— E. A. FLORES —

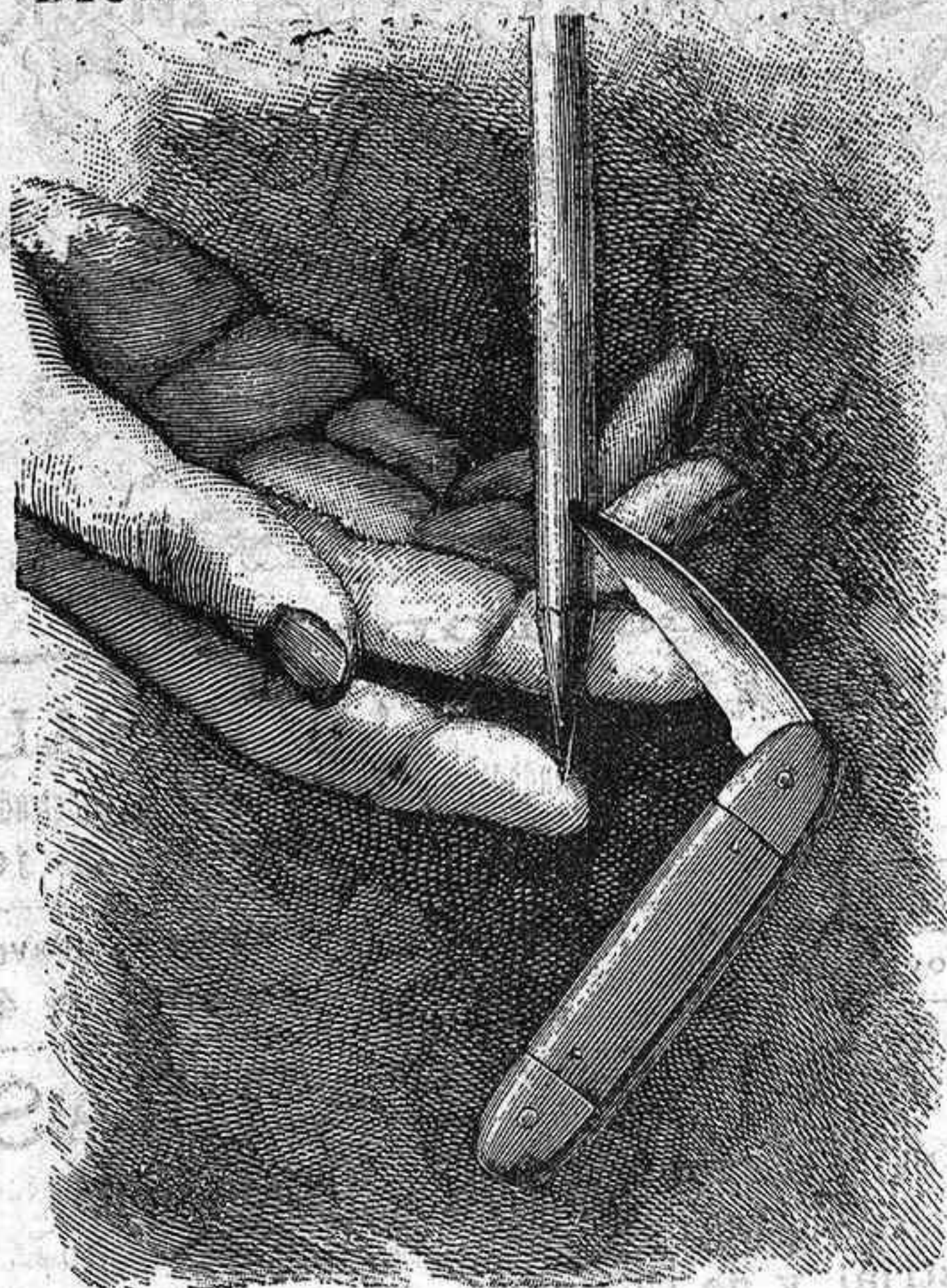
Trata de blancas

— NOVELA SOCIAL —

Edición ilustrada. — Precio: TRES pesetas

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de dites obras, remetent l'import en llibreries del Giro Mutuo, ó bé, en sellos de franqueig al editor Lopez, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu franca de port. No responem d' extravios, no remetent ademés 2 rals pel certificat. Als corresponsals de la casa se 'ls otorgan rebaixas.

DISTRACCIÓNS CASULANAS

LLAPIS EN EQUILIBRI

Examinat lo dibuix, casi resultan ociosas las explicacions.

Pera conseguir l' equilibri que 's busca, basta ab clavar un ganivetet ó cortaplumas prop de la punta del llapis, y tancar-lo poch á poch, fins que la inclinació del mànech fa 'l suficient contrapés pera produhir la estabilitat de la llapidera.

del gremi, no mataréu més porch, encare que 'ls que no son del gremi, fassan lo que vulgan.

L' últim párrafo de l' alocució diu aixís:

«BARCELONESES: Ya conoceis nuestro acuerdo. Nuestro lema es el siguiente: «todo por la salud pública.»

A lo qual sens dupte contestarán los barcelonins:

«TOCINAIRES: Ja sabéu que 'l porch fresch es molt gustós. Nostre lema es lo següent: «Llomillo tot l' any.»

SOLUCIÓNS

A LO INSERTAT EN L' ULTIM NUMERO

- 1.ª XARADA 1.ª—*Sim-pa-ti-cas.*
- 2.ª ID. 2.ª—*Cá-ni-na.*
- 3.ª MUDANSA.—*Mero—Miro—Moro.*
- 4.ª TRENCA-CLOSCAS.—*Las aves de rapiña.*
- 5.ª LOGOGRIFO NUMÉRICH.—*Llobregat.*
- 6.ª ROMBO.—

B
C A P
P A L L A
C A R D O N A
B A L D O M E R O
P L O M A L A
A N E L L
A R A
O

- 7.ª GEROGLÍFICH.—*L' olla gran dintre la xica.*

XARADA

*Hu-invers, preposició,
dos al revés mineral,
y veurás en mon total
un peix qu' es per cert molt bó.*

F. DE LA ROSA.

TRENCA-CLOSCAS

MARÍA LLEONART DE BLEDO
CARDONA

Formar ab aquestas lletras degudament combinadas lo titul de una comedia bilingüe.

M. SANALP PUNTI.

FILLAS DE EVA

Fot. Rentlinger.—Paris.

La Lender, graciosa cómica que á París fa gran furor: com á dona, es de primera; com á artista, es un primor.

Barcelona.—A. López Robert, impresor.—Asalto 63.